

PRO

Startnotitie Rivierenland

Regionale aanpak implementatie Wet gemeenschappelijke regelingen

6 juni 2023

DOEF

Inhoud

1.	Inleiding.....	3
1.1.	Achtergrond en doel startnotitie	3
1.2.	Afstemming met andere trajecten implementatie gewijzigde Wgr	3
1.3.	Leeswijzer.....	4
2.	Waarom een regionaal proces.....	4
3.	Samenhang met Plan van Aanpak Regionale Samenwerking Regio Rivierland (Kring van Griffiers).....	5
4.	Aanpak van het regionale proces	6
5.	Organisatie van het regionale proces	8
6.	Planning op hoofdlijnen van het regionale proces	10
7.	Achtergrond: De reden van de wijziging van de Wgr.....	11
8.	Achtergrond: Uitwerking instrumenten na wijziging Wgr.....	11
8.1.	Wettelijk bepaalde instrumenten	12
8.1.1.	Gewijzigde procedure totstandkoming GR wijziging.....	12
8.1.2.	Reactie van (dagelijks) bestuur op zienswijze begroting	12
8.1.3.	Aanpassing termijnen begrotingscyclus	13
8.1.4.	Gezamenlijke enquête naar gevoerde bestuur als raden geen deelnemer zijn	13
8.1.5.	Uitbreiding bevoegdheid rekenkamers.....	13
8.2.	Wijzigingen met een keuze.....	14
8.2.1.	Zienswijze over specifieke besluiten van het bestuur	14
8.2.2.	Participatie van inwoners en belanghebbenden	14
8.2.3.	Actieve informatieplicht door het bestuur.....	14
8.2.4.	Gemeenschappelijke adviescommissie	14
8.2.5.	Evaluatie van een gemeenschappelijke regeling	14
8.2.6.	Voorwaarden en gevolgen uittreding uit een GR	15
9.	Achtergrond: Overzichten samenwerkingsverbanden Rivierenland.....	15
9.1.	Overzicht samenwerkingsverbanden op basis van de Wgr in de regio Rivierenland.....	15
9.2.	Overzicht deelnemers samenwerkingsverbanden op basis van de Wgr	17
9.3.	Quickscan samenwerkingsverbanden op basis van de gewijzigde Wgr	19
10.	Programmteam PROOF Adviseurs regionaal proces.....	22

1. Inleiding

1.1. Achtergrond en doel startnotitie

Op 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regeling (Wgr) gewijzigd. Doel van de wetswijziging is om de democratische legitimiteit van GR-en en de kaderstellende en controlerende rol van raden te versterken. De wetswijziging verplicht tot het wijzigen of het opnemen van bepalingen in bestaande gemeenschappelijke regelingen (GR). Voor sommige wijzigingen dienen inhoudelijke keuzes gemaakt te worden. Gevolg van de wijziging is dat alle GR-en op 1 juli 2024 gewijzigd dienen te zijn. Het doel van deze wijziging sluit aan bij het **PvA regionale samenwerking** dat door de kring van griffiers is opgesteld (zie verder paragraaf 3)

De **kring van burgemeesters**, de **kring van griffiers**, de **bestuurders** van de samenwerkingsverbanden in de regio en de **kring van gemeentesecretarissen** hebben ten behoeve van de raden en colleges van de acht gemeenten in de regio Rivierenland de handen ineengeslagen en de directeurs van elf samenwerkingsverbanden in de regio Rivierenland gevraagd een gezamenlijk regionaal proces te laten ontwerpen voor het implementeren van de gewijzigde Wgr. Doel van het regionale traject is om te zorgen voor een efficiënt implementatieproces waarin voor alle stakeholders en in het bijzonder de raden, maximaal overzicht en inzicht ontstaat. Overzicht en inzicht ten aanzien van afwegingen die bij wijziging van GR teksten kunnen worden gemaakt. PROOF Adviseurs heeft in overleg met het directeurenoverleg het regionale proces ontwikkeld. Het proces doet recht aan het feit dat het voor het merendeel **collegeregelingen** zijn en dat de instrumenten die de wetgever heeft geïntroduceerd vooral zien op het versterken van de **democratische legitimiteit** van samenwerking. Het proces is **uniek in Nederland** omdat voor de wijziging van 11 GR teksten een gezamenlijk proces binnen meer dan acht gemeenten en overige deelnemers wordt doorlopen.

In deze startnotitie wordt toegelicht hoe het regionale proces eruitziet en welke veranderingen de gewijzigde Wgr voor de GR-en met zich meebrengt. Doel van deze notitie is om voor alle betrokkenen inzichtelijk te krijgen hoe en wanneer zij betrokken worden en om een eerste inhoudelijke verkenning uit te voeren op de impact van de gewijzigde Wgr voor de samenwerkingsverbanden.

Dit document wordt door de **procesbegeleidingsgroep** aangeboden aan de colleges, om in te stemmen met het (integrale) proces zoals voorgesteld in de startnotitie: doelstellingen, governance, fasering en Samenhang met het Plan van Aanpak Regionale Samenwerking accordering door de colleges van de gemeenten in Rivierenland. De colleges worden gevraagd de raden te informeren. Dit document wordt ook ter informatie aangeboden aan de besturen van de betrokken samenwerkingsverbanden, aan de kring van griffiers, de kring van gemeentesecretarissen en de kring van burgemeesters.

1.2. Afstemming met andere trajecten implementatie gewijzigde Wgr

Twee van de samenwerkingsverbanden die deelnemen aan de implementatie van de gewijzigde Wgr binnen de regio Rivierenland hebben niet alleen deelnemers binnen de regio maar ook deelnemers in de andere subregio van Gelderland Zuid. Dat zijn de GGD en de Veiligheidsregio, waarin ook gemeenten uit de regio Rijk van Nijmegen deelnemen. In die regio wordt een apart regionaal traject doorlopen waar de GGD en Veiligheidsregio ook onderdeel van uitmaken. Op gezette tijden vindt er tussen beide projecten afstemming plaats.

De BSR heeft naast deelnemers uit de regio ook nog drie andere deelnemende gemeenten te weten IJsselstein, Montfoort, Wijk bij Duurstede en twee niet gemeentelijke deelnemers, te weten Waterschap Rivierenland en AVRI. AVRI is zelfstandig aangehaakt in dit programma. De raden van IJsselstein, Montfoort, Wijk bij Duurstede en het algemeen bestuur van het Waterschap worden ook uitgenodigd voor de raadsbijeenkomsten. Daarnaast vindt afstemming plaats via de directeur van BSR. De ODR heeft ook de provincie als deelnemer. Met de provincie, die haar eigen traject loopt vindt regelmatig afstemming plaats via de directeur van de ODR. De werkgroep wordt geïnformeerd over de afstemming tussen de directeur van ODR en de provincie.

1.3. Leeswijzer

In de startnotitie wordt er ingegaan op zowel het **proces** van regionale implementatie van de gewijzigde Wgr als **inhoud** van de betekenis van die wijzigingen voor de samenwerkingsverbanden in de regio, als achtergrondinformatie. In de paragraaf **2 t/m 5** komen achtereenvolgend aan de orde: het waarom van een regionaal proces, aanpak van het regionale proces, organisatie van het regionale proces en planning op hoofdlijnen. In de paragraaf **6 t/m 8** vindt u achtereenvolgend de inhoudelijke achtergrondinformatie, reden van wijziging van de Wgr, uitwerking van instrumenten na wijziging van de Wgr en overzichten met de betekenis van de wijzigingen voor de samenwerkingsverbanden in de regio. Waaronder in paragraaf 8.3 een eerste **quicksan** van alle **GR teksten**. Onder 9 vindt u de contactgegevens van het programmateam van PROOF Adviseurs.

2. Waarom een regionaal proces

Alle samenwerkingsverbanden in de regio Rivierenland moeten de komende periode keuzes maken over dezelfde nieuwe en gewijzigde instrumenten die voortvloeien uit de gewijzigde Wgr. Om tot keuzes te komen dienen de samenwerkingsverbanden nauw op te trekken met hun deelnemers. Voor de deelnemers zou dit kunnen betekenen dat zij voor elk samenwerkingsverband een afzonderlijk proces moeten doorlopen. Dit kan als gevolg hebben dat de deelnemers overvraagd worden, er geen gelijklopende afwegingscriteria worden gebruikt en dat er voor elf samenwerkingsverbanden op verschillende momenten de besluitvormingsprocedure voor wijziging wordt gestart, waardoor een wirwar ontstaat aan besluitvormingsmomenten.

Onduidelijkheid en versnippering voor de implementatie van de gewijzigde Wgr kan voorkomen worden wanneer de samenwerkingsverbanden gelijktijdig een regionaal proces doorlopen. Een proces waarin gelijklopende afwegingen worden gemaakt zorgt ervoor er in de regio **dezelfde 'taal'** wordt gesproken als het gaat om de inhoudelijke keuzes die gemaakt worden. Bovendien zorgt het gezamenlijk optrekken ervoor dat de nieuwe en gewijzigde instrumenten op een vergelijkbare manier ingezet worden en daarmee de **regionale grip op samenwerking** wordt versterkt doordat voor alle betrokkenen helder is waarom, hoe, wanneer en door wie de gewijzigde instrumenten ingezet kunnen worden.

Een regionaal proces stelt de colleges en de raden binnen de deelnemende gemeenten in staat om systematisch, weloverwogen, tijdig en passend hun wensen en behoeften aan te geven voor het regionaal implementeren van de gewijzigde Wgr. Hierbij is nadrukkelijk ruimte voor **maatwerk** per samenwerkingsverband zodat recht wordt gedaan aan de verschillen tussen de samenwerkingsverbanden op basis van o.a. vorm, taken, bevoegdheden, middelen en risicoprofiel.

Hierbij is van belang dat het bij de GR-en die in dit traject worden meegenomen in de meerderheid om collegeregelingen gaat. Dat wil zeggen het college is deelnemer en de raden moeten aan de colleges toestemming geven om de regeling te kunnen wijzigen. Sommige GR-en zijn echter ook gemengd, dat wil zeggen, de raden zijn naast de colleges deelnemer. In dat geval moeten de raden naast toestemming geven aan het college, zelf ook instemmen. Zie verder paragraaf 9.

Het doorlopen van een gestroomlijnd regionaal proces zorgt ook voor een gezamenlijke besluitvormingsprocedure waardoor voorkomen wordt dat de raden telkens een andere GR tekst onder ogen krijgen zonder samenhang. Dit is door de wetswijziging nog extra van belang doordat de GR-teksten **twee keer aan de raden** voorgelegd moeten worden. Voorafgaande aan de toestemming dienen raden namelijk hun zienswijze over de voorstellen te uiten.

In het regionale proces staan de volgende **uitgangspunten** centraal:

- **Raden** worden tijdig en passend **in positie** gebracht om grip te hebben op alle wijzigingen van alle GR-en in de regio;
- Naast de raden worden de andere stakeholders, directeuren van de samenwerkingsverbanden, de griffiers, gemeentesecretarissen, burgemeesters, juristen, regiocoördinatoren en inhoudelijke beleidsmedewerkers, via de **procesbegeleidingsgroep, werkgroep en klankbordgroep** tijdig en passend in positie gebracht om input te leveren op alle wijzigingen van alle GR-en in de regio;
- In opdracht van het directeurenoverleg wordt een **strak regionaal proces** doorlopen dat overzicht creëert, onduidelijkheid en bestuurlijke en administratieve drukte voorkomt en bijdraagt aan **eenduidige uitgangspunten** bij keuzemogelijkheden;

- Er is **maatwerk** voor elk samenwerkingsverband, waarbij een eigen traject wordt doorlopen en wordt afgestemd op de andere trajecten.

Het doorlopen van het regionale proces geeft de volgende **resultaten**:

- Alle GR-en zijn voor de gestelde wettelijke termijn van **1 juli 2024** gewijzigd;
- Voor elke GR is een passende **maatwerk wijziging** doorgevoerd;
- Er is **draagvlak** voor alle wijzigingen onder raden, colleges, besturen van de samenwerkingsverbanden, griffies en alle andere stakeholders.
- Voor alle stakeholders is **duidelijk** waarom welke (optionele) keuzes per GR zijn gemaakt bij het implementeren van de gewijzigde Wgr;
- De **democratische legitimiteit** van de samenwerkingsverbanden is vanaf de wijziging versterkt doordat raad, college, en bestuur van het samenwerkingsverband in positie zijn gebracht.

3. Samenhang met Plan van Aanpak Regionale Samenwerking Regio Rivierland (Kring van Griffiers)

Het regionale proces voor de implementatie van de Wgr is opgestart, terwijl er al een traject vanuit de raden in de regio Rivierenland zelf voor het versterken van de regionale samenwerking loopt. Voor dat reeds langer lopende traject zijn in alle gemeenteraden raadsvoorstellen ingediend. Inmiddels hebben 6 van de 8 gemeenteraden het plan van aanpak vastgesteld. Ook de aanpassing van de gemeenschappelijke regelingen aan de nieuwe Wgr maakt onderdeel uit van dit plan van aanpak.

Er is een duidelijke samenhang met de regionale implementatie van de gewijzigde Wgr. Het uitgangspunt van het Plan van Aanpak is namelijk ook het versterken van de democratische legitimiteit van samenwerking, net als bij het wetsvoorstel (zie verder paragraaf 7).

In de in het plan van aanpak van de raden genoemde speerpunten zitten duidelijke overeenkomsten met de wijzigingen met keuze, die opgenomen zijn in de gewijzigde Wgr (zie verder paragraaf 8.2). Insteek is dan ook om de opbrengsten van de regionale aanpak implementatie Wet gemeenschappelijke regelingen in lijn met het plan van aanpak van de raden optimaal toepasbaar te maken.

Het plan van aanpak dat door de raden is omarmd omvat niet alleen de regionale implementatie van de gewijzigde Wgr. Het raakt ook aan hoe raden zelf kunnen omgaan met verbonden partijen en onderling hun gedachtenvorming over verbonden partijen kunnen vormgeven.

In deze notitie wordt specifiek gefocust op de implementatie van de gewijzigde Wgr. Hiervoor wordt in paragraaf 5 een governance omschreven die daarvoor zal worden gehanteerd.

Daar waar nodig zal deze governance bij de verdere vormgeving van het Plan van Aanpak Regionale Samenwerking Regio Rivierland door de raden worden gehanteerd. De twee trajecten kennen immers hun eigen dynamiek en tempo.

Het plan van aanpak van de kring van griffiers kent de volgende speerpunten

1) Overlegstructuur GR-en en regionale afstemming

- a) Benoemen van een adoptiegriffier en raadsrapporteurs per GR;
- b) Invulling geven aan de regionale vergaderavond;
- c) Opstellen taken en werkwijze voor raadsrapporteurs;
- d) Opstellen lange termijnagenda voor beleidsmatige plannen vanuit GR-en.

2) Informatievoorziening GR-en

- a) Toepassen van lokale bestuurlijke oplegger voor GR-en;
- b) Herzien of opstellen van nota verbonden partijen;
- c) Organiseren van een plenaire consultatiebijeenkomst met GR-en en raadsleden over de nieuwe nota verbonden partijen en de invloed van de Wgr.

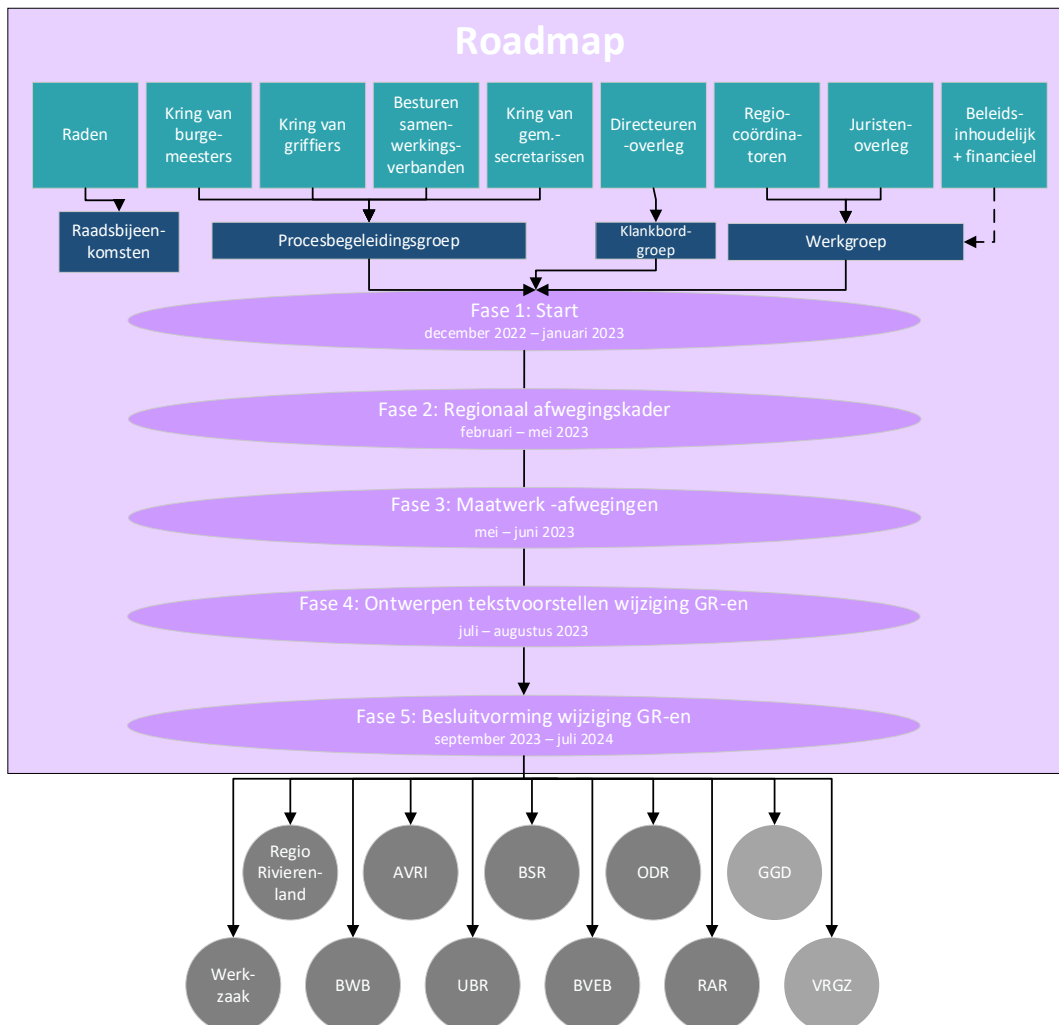
3) Samenwerking met GR-en

- a) Opstellen heldere rolverdeling tussen GR-en, AB/DB, Colleges en Gemeenteraden;
- b) Implementeren van het instrumentarium van de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr);

- c) In samenwerking met de GR-en opstellen van een 'jaarkalender' met de belangrijkste data van informatievoorziening per GR;
- d) Bij het aangaan van een samenwerking m.b.t. een nieuw onderwerp de raden een rol geven in de kaderstelling, bijvoorbeeld door een regionaal debat of een startnotitie op hoofdlijnen.

4. Aanpak van het regionale proces

In onderstaand figuur is aangegeven welk proces er regionaal wordt doorlopen. Het proces bestaat uit vijf fases die onder het figuur worden toegelicht.

De AVRI, BSR, BWB, BVEB, GGD-GZ, ODR, RAR, Regio Rivierenland, UBR, Werkzaak en VRGZ zijn actieve deelnemers in het proces. Daarnaast wordt aansluiting gezocht met Industrieschap Medel, Natuur- en Recreatieschap Lingegebied, Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal plaats. Ook aan die GR'en nemen de gemeenten in de regio deel en ook zij moeten de gewijzigde Wgr implementeren. Het ligt voor de hand de samenwerkingsverbanden zo veel mogelijk te laten profiteren van het regionale proces.

Fase 1 Start: De startfase is er om het regionale proces in de stijgers te zetten. In deze fase wordt een procesbegeleidingsgroep en werkgroep ingesteld (zie hiervoor onder 4 programmaorganisatie en wordt de startnotitie (dit document) opgesteld en vastgesteld door de procesbegeleidingsgroep. Door middel van de startnotitie worden alle betrokkenen geïnformeerd over het proces en is voor iedereen helder hoe en wanneer de betrokkenen in positie worden gebracht. De startnotitie bevat de definitieve planning.

Fase 2 Regionaal afwegingskader: Deze fase is gericht op totstandkoming en accordering van het regionaal afwegingskader. Er wordt begonnen met het organiseren van de **brede raadsbijeenkomst** op uitnodiging van de griffiers. Ook de colleges zijn uitgenodigd. In deze raadsbijeenkomst worden raden ingelicht over de wijziging van de Wgr, de inhoudelijke keuzes die daarbij gemaakt kunnen worden en

over het proces van implementatie. Het doel is om te informeren en bij te dragen aan beeldvorming. Na afloop wordt de raadsbijeenkomst geëvalueerd om te leren voor de volgende raadsbijeenkomst.

Na de raadsbijeenkomst komen de procesbegeleidingsgroep, werkgroep en klankbordgroep bijeen en wordt de input uit de raadsbijeenkomst (waarbij ook de reeds vastgestelde regionale beleidsdocumenten (zoals bijvoorbeeld het regionaal informatieprotocol, nota's verbonden partijen, etc.) waarin afspraken zijn gemaakt over de regionale samenwerking worden meegenomen) vertaald naar een **concept-afwegingskader**. Het kader beschrijft per instrument wanneer, door wie welke afwegingen gemaakt kunnen worden voor de implementatie van het instrument. Hierbij wordt nadrukkelijk onderscheid gemaakt tussen de typen samenwerkingsverbanden, waarbij onder andere meespeelt of sprake is van een collegeregeling of een gemengde regeling maar ook van de vraag of sprake is van een openbaar lichaam of bijvoorbeeld een bedrijfsvoeringsorganisatie. De afwegingen die ten grondslag liggen aan een bedrijfsvoeringsorganisatie kunnen bijvoorbeeld anders zijn dan die van een openbaar lichaam. Ook kan er verschil zijn tussen een meer beleidsarme samenwerking zoals de UBR en meer beleidsrijke zoals de Werkzaak.

Het afwegingskader geeft dé handvatten om de wijziging van de Wgr gelijkloidend te implementeren waarbij er ruimte is voor maatwerk. Het concept-afwegingskader wordt getoetst en zo mogelijk gevalideerd in een **tweede raadsbijeenkomst**. Doel van de bijeenkomst is om breed draagvlak bij raden te creëren over de wijze waarop de Wgr wordt geïmplementeerd. Na afloop wordt de raadsbijeenkomst geëvalueerd om te leren voor de volgende raadsbijeenkomst. Mocht op dat moment blijken dat een derde bijeenkomst nodig is ter validatie, zal die worden ingeregeld. In deze fase vindt ook een **brede collegebijeenkomst** plaats om de colleges de gelegenheid te geven op het concept-afwegingskader te reageren.

Het afwegingskader wordt na de tweede raadsbijeenkomst voorgelegd aan de werkgroep en procesbegeleidingsgroep. Na vaststelling door de procesbegeleidingsgroep is het afwegingskaders definitief en klaar voor gebruik voor de maatwerktrajecten in fase 3.

Fase 3 Maatwerk afwegingen: In deze fase wordt door elk samenwerkingsverband een apart traject doorlopen voor het implementeren van de gewijzigde Wgr. Dit gebeurt op basis van het afwegingskader. De (algemeen) besturen zijn in eerste instantie aan zet om hier besluiten over te nemen. Afhankelijk van de individuele wensen en behoeften van elk samenwerkingsverband kan het programmteam (zie onder 4 organisatie van het proces) het samenwerkingsverband adviseren en begeleiden. Elk samenwerkingsverband kan er ook voor kiezen om deze fase zelfstandig te doorlopen.

Fase 4 Ontwerpen tekstvoorstellen wijziging GR: In deze fase worden per samenwerkingsverband de concrete tekstvoorstellen voor de gewijzigde GR opgesteld. De besturen van de samenwerkingsverbanden dienen in de stemmen met een tekstvoorstel van de nieuwe GR voordat dit aan de colleges en raden worden voorgelegd.

Fase 5 Besluitvorming: Deze fase begint met het vaststellen van de tekstvoorstellen voor wijziging door de (algemeen) besturen van de samenwerkingsverbanden. Deze tekstvoorstellen worden in procedure gebracht voor besluitvorming in de gemeenten. Door de gewijzigde Wgr is deze procedure langer geworden. De GR-teksten dienen namelijk twee keer aan de raden te worden voorgelegd. Eerst voor zienswijze en daarna voor toestemming. Kenmerkend aan het regionale proces is dat alle GR-en in één pakket worden voorgelegd aan de colleges en raden van de deelnemende gemeenten. Dit geldt voor beide rondes. Er wordt bij dit pakket één algemeen regionaal voorstel geschreven, waarin wordt gerefereerd aan het regionale afwegingskader en per GR inzichtelijk wordt gemaakt welke maatwerk keuzes zijn gemaakt. Het voorstel wordt voorgelegd aan de werkgroep, klankbordgroep en procesbegeleidingsgroep en vastgesteld door de procesbegeleidingsgroep. Met de werkgroep wordt goed afgestemd over de praktische werkwijze in het benaderen van de deelnemende gemeenten om de stukken in te brengen.

In het figuur hieronder zijn de stappen voor de besluitvorming inzichtelijk gemaakt:

De besluitvormingsprocedure kent 8 stappen 1) het integrale pakket wordt voorgelegd aan de colleges, 2) de colleges dienen het integrale pakket met tekstvoorstellen voor zienswijze in bij de raden, 3) elk van de besturen nemen de zienswijze in behandeling waarbij regionaal wordt afgestemd, 4) het (aangepaste) integrale pakket wordt voorgelegd aan de colleges, 5) de colleges nemen eerste besluit en bieden het integrale pakket met tekstvoorstellen voor toestemming aan bij de raden, 6) de raden verlenen toestemming, 7) de colleges nemen tweede en definitieve besluit en 8) wijziging van de GR-en worden bekend gemaakt.

5. Organisatie van het regionale proces

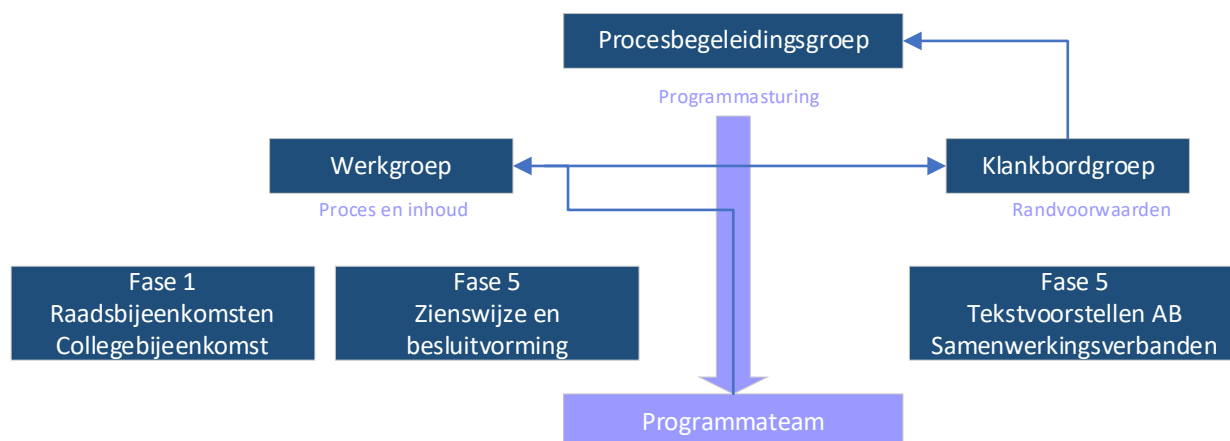
Voor het programma zijn verschillende gremia en rollen ingesteld (programma-governance). Het gaat om de procesbegeleidingsgroep, werkgroep, klankbordgroep, programmteam en de ambtelijke opdrachtgever programmteam. Hieronder is in een overzicht opgenomen.

Programmagremia	Samenstelling	Rol
Procesbegeleidingsgroep	<ul style="list-style-type: none"> Vertegenwoordiger vanuit de kring van burgemeesters en plaatsvervanger, te weten <ul style="list-style-type: none"> o Dhr. Gerdo van Grootheest (Culemborg), en o Dhr. Vincent van Neerbos (West Maas en Waal) Een vertegenwoordiger vanuit de kring van griffiers, en een plaatsvervanger, te weten <ul style="list-style-type: none"> o Mw. Monique Muurling (Zaltbommel), en o Mw. Lisette de Lange (Tiel). Vertegenwoordiger voor de besturen van de samenwerkingsverbanden, te weten <ul style="list-style-type: none"> o Dhr. Kees Zondag, (Zaltbommel; DB Regio Rivierenland, UBR, ODR en RAR; AB AVRI). Een vertegenwoordiger vanuit de kring van gemeentesecretarissen en een plaatsvervanger, te weten <ul style="list-style-type: none"> o Dhr. Philip Bosman (West Betuwe), en o Dhr. Jaap Lange (Maasdriel). 	<p>Stuurt op proces en inhoud:</p> <ul style="list-style-type: none"> Toets op proces en kwaliteitsstandaard van de opdracht Vaststellen: startnotitie, afwegingskader, integrale oplegger(s) Komt 1 à 2 keer per fase bijeen. <p>Bestuurlijk opdrachtgever van programmteam</p>
Werkgroep	<p>Ingesteld door procesbegeleidingsgroep, bestaande uit een afvaardiging uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> Juristenoverleg (samenwerkingsverbanden en gemeenten), en Regiocoördinatoren. <p>Kan kiezen om voor bijeenkomsten afvaardigingen van financials en/of inhoudelijke beleidsmedewerkers uit te nodigen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Inhoudelijke afstemming en begeleiding Komt 1 à 2 keer per fase bijeen
Klankbordgroep	<p>Drie vertegenwoordigers vanuit het directeurenoverleg. Te weten</p> <ul style="list-style-type: none"> o Mw. Janneke Hakkert (directeur Regio Rivierenland; o Dhr. Stan Herms (directeur UBR), en 	<ul style="list-style-type: none"> Klankbord voor het programmteam op procesvraagstukken. Komt 1 à 2 keer per fase bijeen

	o Dhr. Gerard Vlekke (directeur ODR).	
Programmteam	Team van PROOF Adviseurs	Regionale inhoudelijke en procesmatige begeleiding van het traject
Ambtelijke opdrachtgever programmteam	Regio Rivierenland	Voor alle praktische aangelegenheden namens alle deelnemende samenwerkingsverbanden optreden als opdrachtgever van het programmteam

In onderstaande figuur is de programma-governance weergegeven. Het programmteam stelt de agenda van de procesbegeleidingsgroep in samenwerking met de werkgroep op. De klankbordgroep geeft voor zover van toepassing aandachtspunten mee gelet op belangrijke randvoorwaarden (financieel, uitvoering, etc.). De procesbegeleidingsgroep stelt alle producten van het regionale proces vast. Het afwegingskader komt daarbij tot stand met de input van raden en een reflectie van de colleges. In fase 5 zijn de bevoegde gremia aan zet: de AB's stellen tekstvoorstellen vast die zij aanbieden voor besluitvorming in raden en colleges. Hierbij wordt ook gewerkt met de nieuwe zienswijze-procedure.

Hieronder is opgenomen hoe de verschillende stakeholders in het programma betrokken zijn.

Bestaande gremia	Betrokkenheid
Raden	Regionaal: betrokkenheid via de twee raadsbijeenkomsten. Lokaal: besluitvormend voor toestemming/instemming tekstvoorstellen. Voorafgaand zienswijze, waarop door de besturen van samenwerkingsverbanden
Kring van Burgemeesters	Betrokken via procesbegeleidingsgroep.
Kring van Griffiers	Betrokken via procesbegeleidingsgroep. Gastheer van beide raadsbijeenkomsten.
Kring van Gemeentesecretarissen	Betrokken via procesbegeleidingsgroep.

Bestaande gremia	Betrokkenheid
Besturen samenwerkingsverbanden	Betrokken via procesbegeleidingsgroep. Besluitvormend over de tekstvoorstellen die uiteindelijk aan colleges en raden voor instemming en toestemming.
Colleges	Betrokken via de (algemeen) besturen van de samenwerkingsverbanden. Besluitvormend bij instemming met tekstvoorstellen.
Directeuren samenwerkingsverbanden	Betrokken via klankbordgroep. Opdrachtgever van programmteam in contractuele zin.
Juristenoverleg vanuit de gemeenten en samenwerkingsverbanden	Regionaal: afgevaardigden in de werkgroep zorgen voor terugkoppeling naar het juristenoverleg en andere juristen bij samenwerkingsverbanden en/of gemeenten. Maatwerk: voor de individuele maatwerktrajecten vindt directe afstemming plaats met de juristen van de samenwerkingsverbanden.
Regiocoördinatoren vanuit de gemeenten	Regionaal: afgevaardigden in de werkgroep zorgen voor terugkoppeling aan de andere regiocoördinatoren en andere collega's binnen hun gemeente. Maatwerk: voor de individuele maatwerktrajecten vindt directe afstemming plaats met de regiocoördinatoren.
Beleidsinhoudelijke + financiële medewerkers van de gemeente en samenwerkingsverbanden	Regionaal: worden wanneer inhoudelijke expertise nodig is haakt de werkgroep deze expertise aan in het regionale traject. Maatwerk: wanneer inhoudelijke expertise nodig is voor de individuele maatwerktrajecten vindt directe afstemming plaats met de medewerkers van de gemeenten en samenwerkingsverbanden met betreffende expertise.

6. Planning op hoofdlijnen van het regionale proces

Op hoofdlijnen is hieronder de planning voor het regionale proces weergegeven. Deze is uitgewerkt in de separate detailplanning.

Wat	Uiterlijke deadline
Bijeenkomsten procesbegeleidingsgroep (+/- 10x)	1 à 2 keer per fase 2023 – 2024
Bijeenkomsten werkgroep (+/- 10x)	1 à 2 keer per fase 2023 – 2024
Bijeenkomsten klankbordgroep (+/- 10x)	1 à 2 keer per fase 2023 - 2024
Raadsbijeenkomsten (2x)	Maart en juli 2023
Collegebijeenkomst	September/oktober 2023
Vaststelling afwegingskader door procesbegeleidingsgroep	Juli/augustus 2023
Start maatwerktrajecten	Juni 2023
Vaststelling integrale oplegger door procesbegeleidingsgroep	September/oktober 2023
Vaststelling tekstvoorstellen voor besluitvormingsprocedure in gemeenten door algemeen besturen samenwerkingsverbanden	September/oktober 2023
Start zienswijze procedure raden	Oktober/november 2023
Start toestemmingsprocedure raden	Week 12 2024
Besluit colleges wijziging GR	23 juni 2024
Bekendmaking wijziging GR	31 juni 2024

7. Achtergrond: De reden van de wijziging van de Wgr

De opgaven waar gemeenten voor staan overstijgen in veel gevallen de grenzen van de 'eigen' gemeente. Daarom zoeken gemeenten de samenwerking met andere gemeenten, om op die manier effectiever en efficiënter de opgaven die zij hebben het hoofd te bieden. Samenwerking leidt normaal gesproken tot een vergroting van de bestuurlijke slagkracht. De maatschappelijke opgaven waar de gemeenten voor staan, groeien zowel in aantal als in 'zwaarte' van de opgave. Dit heeft tot gevolg dat er steeds meer wordt samengewerkt tussen gemeenten. Soms is samenwerking ook verplicht of wordt door de rijksoverheid nadrukkelijk gestimuleerd. De verwachting is dat dit ook de komende jaren niet zal afnemen maar juist toenemen.

Als bestuursorganen van verschillende gemeenten een GR treffen dan worden taken en bevoegdheden van die bestuursorganen gemandateerd of gedelegeerd aan het bestuur van de GR en vervolgens 'op afstand' van het college of de raad uitgevoerd. Oftewel gemeentelijke taken en bevoegdheden worden op- of overgedragen aan een samenwerkingsverband. De gemeentelijke bestuursorganen die deelnemen aan de GR worden vertegenwoordigd in het bestuur van de GR. Om die reden spreekt men van 'verlengd lokaal bestuur'.

De democratische legitimatie van taakuitvoering binnen een GR wordt ontleend aan de controlemogelijkheden van de gemeenteraden van de gemeenten waarvan één of meer bestuursorganen deelnemen aan de GR. De besturen van samenwerkingsverbanden zijn dus niet rechtstreeks gekozen. Raadsleden nemen alleen zitting in die besturen van het samenwerkingsverband als de raden ook daadwerkelijk bevoegdheden over hebben gedragen. Raden hebben individueel ook instrumenten om hun controlerende taak richting samenwerkingsverbanden uit te oefenen.

Bij veel raden leeft de gedachte dat de invloed op de taakuitvoering door GR-en klein is. Er zouden voor raden onvoldoende instrumenten voorhanden zijn om invloed uit te oefenen op de taken en bevoegdheden die bij GR-en zijn belegd.

De wetgever gaat ook uit van een gebrek aan democratische legitimatie bij GR-en. Zoals in de memorie van toelichting is uiteengezet, heeft de wijziging van de Wgr per 1 juli 2022 tot doel om de positie van de gemeenteraden¹ bij regionale samenwerking te versterken. Het doel is om de kaderstellende- en controlerende rol van de gemeenteraden te versterken en de politieke verantwoording over gemeentelijke samenwerking te verbeteren.²

Om dit doel te bereiken is er een aantal instrumenten voor gemeenteraden bijgekomen en daarnaast is een aantal instrumenten gewijzigd. In het volgende hoofdstuk beschrijven wij in hoofdlijnen welke wijzigingen zijn doorgevoerd om de kaderstellende en controlerende rol van gemeenteraden te versterken. Doordat de volksvertegenwoordiging meer invloed kan uitoefenen op het functioneren van een GR is sprake van meer grip op regionale samenwerking en neemt de democratische legitimatie toe, zo is de gedachte.

8. Achtergrond: Uitwerking instrumenten na wijziging Wgr

Een aantal van de wijzigingen in de Wgr leidt tot instrumenten die direct uit de wet voortvloeien en die in sommige gevallen leiden tot een verplichte wijziging van GR-en. Bij die instrumenten zijn verder geen keuzes mogelijk over de vraag hoe deze worden ingepast in de GR (zie verder paragraaf 7.1).

Andere wijzigingen van de Wgr geven de deelnemers de vrijheid om te kiezen of, en zo ja op welke manier zij de wijzigingen implementeren in de eigen GR. (zie verder paragraaf 7.2)

¹ In deze memo spreken wij alleen over gemeenteraden echter hetzelfde geldt voor alle andere democratisch gekozen organen van decentrale overheden, dus provinciale staten en het algemeen bestuur van een waterschap.

² Kamerstukken II, 2019-2020, 35513 nr. 3, pag. 1-3.

Onderstaande tabel maakt inzichtelijk welke wijzigingen verplicht zijn en welke wijzigingen ruimte laten voor een keuze bij GR-en die gesloten worden tussen gemeentelijke³ bestuursorganen.

Wijziging	Geregeld in:
Wettelijk bepaalde instrumenten	
Zienswijze van raden over ontwerpregeling, wijziging regeling of toe- en uittreding als raden geen deelnemer zijn aan de GR	Art. 1 lid 3 Wgr
Reactie van (dagelijks) bestuur op zienswijze begroting	Art. 35 lid 4 Wgr
Aanpassing termijnen in de begrotingscyclus	Art. 34, 34b en 35 Wgr
Gezamenlijke enquête naar gevoerde bestuur als raden geen deelnemer zijn	Art. 155 e.v. Gemeentewet
Uitbreiding van de bevoegdheid van de rekenkamer tot onderzoek naar het gevoerde bestuur van het samenwerkingsverband	Art. 184 Gemeentewet
Wijzigingen met een keuze	
Zienswijze over specifieke besluiten van het bestuur	Art. 10 lid 6 Wgr
Participatie van inwoners en belanghebbenden	Art. 10 lid 7 en 8 Wgr
Actieve informatieplicht door bestuur	Art. 17 Wgr
Gemeenschappelijke adviescommissie (NB: alleen mogelijk voor openbare lichamen, dus niet voor een bedrijfsvoeringsorganisatie of een gemeenschappelijk orgaan)	Art. 24a Wgr
Evaluatie van de GR	Art. 11 Wgr
Voorwaarden en gevolgen van uittreding, waaronder de gevolgen van de rechtspersoon en voor het vermogen van de gemeenten waarvan bestuursorganen deelnemen.	Art. 9 Wgr

8.1. Wettelijk bepaalde instrumenten

In deze paragraaf bespreken wij kort de wettelijk bepaalde instrumenten die onverkort gelden. Daarbij bestaat er geen keuzemogelijkheid voor de deelnemers aan een GR ten aanzien van de wijze of en hoe het instrument wordt ingezet.

8.1.1. Gewijzigde procedure totstandkoming GR wijziging

Een eerste belangrijke wijziging ziet op het proces tot de totstandkoming van GR, waaronder ook een wijziging van een GR wordt verstaan. Bij alle GR-en waar raden niet aan deelnemen, is het vanaf 1 juli 2022 verplicht om zienswijze over de concept-(gewijzigde) regeling te vragen aan de raden. Pas nadat gemotiveerd op deze zienswijzen is gereageerd en aanpassingen in een concept-GR zijn doorgevoerd, kan aan de raden toestemming worden gevraagd voor het aangaan of wijzigen van een GR. Deze procedurewijziging heeft direct invloed op de wijziging van alle GR-en in de regio Rivierenland die vanwege de gewijzigde Wgr worden aangepast.

8.1.2. Reactie van (dagelijks) bestuur op zienswijze begroting

Al jaren is in de Wgr de verplichting opgenomen dat raden hun zienswijze op de begroting kunnen geven. Nieuw is dat nadat de raden in de gelegenheid zijn gesteld hun zienswijze op de begroting te geven, het

³ De bepalingen die verwijzen naar regelingen tussen provinciale bestuursorganen of bestuursorganen van waterschappen laten wij in deze memo buiten beschouwing.

dagelijks bestuur gemotiveerd moet reageren op de binnen gekomen zienswijzen en moet aangeven welke conclusies het aan de zienswijzen verbindt.⁴

8.1.3. Aanpassing termijnen begrotingscyclus

Wat betreft de gewijzigde termijnen geldt dat deze vanaf 1 juli 2022 in werking zijn getreden. Omdat het uiterste termijnen betreft, behoeft hier in beginsel geen keuze te worden gemaakt. Het doel van de wijziging van deze termijnen is dat het voor gemeenten eenvoudiger moet zijn om de P&C-cyclus van een GR af te stemmen op de P&C-cyclus van de gemeentelijke organisatie.

Handeling	Uiterste datum voor 1-7-2022	Uiterste datum na 1-7-2022
Dagelijks bestuur zendt algemene financiële en beleidsmatige uitgangspunten aan raden (art. 34b Wgr)	15 april Y-1	30 april Y-1
Dagelijks bestuur zendt ontwerpbegroting aan raden (art. 35 lid 1 Wgr)	8 weken voor aanbidding aan het algemeen bestuur	12 weken voor aanbidding aan het algemeen bestuur
Raden kunnen zienswijzen indienen bij het dagelijks bestuur (art. 35 lid 3 Wgr)	8 weken na aanbidding door dagelijks bestuur	12 weken na aanbidding door dagelijks bestuur
Algemeen bestuur stelt begroting vast (art. 34 lid 1 Wgr)	Y-1 (datum niet nader bepaald)	Y-1 (datum niet nader bepaald)
Dagelijks bestuur zendt vastgestelde begroting aan gedeputeerde staten (art. 34 lid 2 Wgr)	Binnen 2 weken na vaststelling, maar vóór 1 augustus Y-1	Binnen 2 weken na vaststelling, maar vóór 15 september Y-1
Dagelijks bestuur zendt voorlopige jaarrekening naar gemeenteraden (art. 34b Wgr)	15 april Y+1	30 april Y+1
Algemeen bestuur stelt jaarrekening vast (art. 34 lid 3 Wgr)	Y+1 (datum niet nader bepaald)	Y+1 (datum niet nader bepaald)
Dagelijks bestuur zendt vastgestelde jaarrekening aan gedeputeerde staten (art. 34 lid 4 Wgr)	Binnen 2 weken na vaststelling, maar vóór 15 juli Y+1	Binnen 2 weken na vaststelling, maar vóór 15 juli Y+1

8.1.4. Gezamenlijke enquête naar gevoerde bestuur als raden geen deelnemer zijn

Bij GR-en waaraan raden niet deelnemen, kan een raad gezamenlijk met andere raden onderzoek doen naar het gevoerde bestuur van een GR. Dat gebeurt door het gezamenlijk instellen van een onderzoekscommissie. Een dergelijk onderzoek wordt gedaan op voorstel van één van de vertegenwoordigende bestuursorganen van de deelnemers aan een GR.

8.1.5. Uitbreiding bevoegdheid rekenkamers

In de Wgr is nu expliciet opgenomen dat rekenkamers ook onderzoek mogen doen naar het gevoerde bestuur van een GR als een van de bestuursorganen van de eigen gemeente deelneemt aan een GR. De betreffende rekenkamer moet op dat moment wel de rekenkamers van de andere gemeenten, waarvan een bestuursorgaan deelneemt in de GR waar het onderzoek wordt uitgevoerd, op de hoogte stellen.

⁴ Formeel is een schriftelijke reactie van het dagelijks bestuur op de zienswijze niet verplicht, echter de colleges dienen goedkeuring op het treffen/wijzigen van de GR te vragen aan hun raden. Zoals ook in de memorie van toelichting is vermeld kunnen de raden, op het moment dat niets met de zienswijzen is gedaan of onvoldoende duidelijk is wat met de zienswijzen is gedaan, toestemming voor het treffen/wijzigen van de GR onthouden. Op enig moment moet dus in ieder geval gemotiveerd te worden gereageerd op ingekomen zienswijzen.

8.2. Wijzigingen met een keuze

In deze paragraaf bespreken wij kort de verschillende wijzigingen van de Wgr waarbij een keuze gemaakt kan worden ten aanzien van de toepassing van het instrument.

8.2.1. Zienswijze over specifieke besluiten van het bestuur

In een GR moet worden opgenomen welke bestuursbesluiten, voorafgaand aan het nemen ervan, voor het geven van een zienswijze moeten worden voorgelegd aan de raden van de gemeenten. Er is een aantal verplichte besluiten waarvoor zienswijze gegeven moet worden⁵. Naast deze wettelijk verplichte zienswijze-procedures, is het verplicht om *iets* op te nemen over de bestuursbesluiten die voor zienswijze aan de raden voorgelegd worden. Dit betekent dat ook mag worden opgenomen dat naast de wettelijke verplichte besluiten geen andere besluiten ter zienswijze worden voorgelegd. Per GR zal daarom beoordeeld moeten worden voor welke besluiten het wenselijk is om deze voorafgaand aan het nemen ervan aan de raden voor zienswijze voor te leggen. De afweging van de wens tot controle en de wens tot effectief bestuur zal hierbij een rol spelen. Het ligt voor de hand te kiezen om ingrijpende besluiten of besluiten met een (grote) financiële consequentie voor zienswijze aan de raden voor te leggen.

8.2.2. Participatie van inwoners en belanghebbenden

In een GR moet opgenomen worden op welke wijze de ingezetenen (van de gemeenten waarvan bestuursorganen deelnemen aan een GR) en belanghebbenden betrokken worden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid. De wetgever heeft bepaald dat het niet mogelijk is op te nemen dat *geen* ruimte wordt gegeven voor participatie.⁶ Er moet, met andere woorden, in elke GR een minimale variant van participatie worden opgenomen. Afhankelijk van de impact van de taakuitvoering binnen een GR op de ingezetenen of belanghebbenden binnen het grondgebied waar de GR op ziet, kan worden afgewogen in welke mate en op welke manier participatie zal worden ingezet.

8.2.3. Actieve informatieplicht door het bestuur

Sinds 1 juli 2022 moet ook in GR-en opgenomen worden op welke wijze inlichtingen door het bestuur van een GR worden verstrekt aan de raden van gemeenten. Dit is bepaald in artikel 17 van de gewijzigde Wgr. In een GR wordt daarom opgenomen op welke manier (keuzemogelijkheid) dit gebeurt.

8.2.4. Gemeenschappelijke adviescommissie

Bij elke GR waarbij een *openbaar lichaam* is ingesteld, bestaat de mogelijkheid om een gemeenschappelijke adviescommissie in te stellen. Deze commissie heeft geen bevoegdheid tot het nemen van besluiten, maar geeft advies over besluiten die het bestuur aan de commissie voor legt. In de gemeenschappelijke adviescommissie nemen raden plaats uit de gemeenten waarvan bestuursorganen deelnemen aan de GR. De gemeenschappelijke adviescommissie is een verbinding tussen de raden en het bestuur omdat de besluitvorming van het bestuur van de GR vanuit de verschillende raden rechtstreeks kan worden beïnvloed. Daarnaast kan een gemeenschappelijke adviescommissie worden ingezet om zienswijzen van raden over bepaalde bestuursbesluiten voor te bereiden.

Als alle raden unaniem verzoeken om het instellen ervan dan is het algemeen bestuur van het openbaar lichaam zelfs verplicht tot het instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie. In andere gevallen is het een keuze om hiervan gebruik te maken.

8.2.5. Evaluatie van een gemeenschappelijke regeling

Een GR moet bepalingen over de evaluatie van de regeling bevatten. Uit de wetsgeschiedenis van de wijziging volgt dat verplicht is om in elke regeling *iets* op te nemen over evaluatie maar dat dit ook betekent dat mag worden opgenomen dat er geen evaluatie plaats zal vinden. Wordt er niet geëvalueerd dan wordt dat opgenomen in de GR en hoeven er geen verdere keuzes gemaakt te worden. Wordt ervoor gekozen om *wel* te evalueren dan is het ook goed om na te denken over de frequentie en de termijn van de evaluatie en over de vraag of vastgelegd moet worden waarover de evaluatie in ieder geval dient te gaan.

---

⁵ Denk aan de zienswijze op de begroting en de zienswijze op het oprichten van en deelnemen in een privaatrechtelijke rechtspersoon door het bestuur van een gemeenschappelijke regeling.

⁶ Dit wijkt af van de memorie van toelichting op de wetwijziging van de Wgr en is het resultaat van een (aangenomen) amendement van Bromet.

8.2.6. Voorwaarden en gevolgen uittreding uit een GR

Alhoewel de verplichting al bestond om in alle GR-en (voor onbepaalde tijd) bepalingen op te nemen over de wijze waarop deelnemers kunnen uittreden, is het sinds de wetwijziging van 1 juli 2022 verplicht om deze bepalingen uit te breiden. Uit de bepaling moet in ieder geval duidelijk worden welke gevolgen uittreding heeft voor het vermogen van de rechtspersoon en voor het vermogen van de gemeenten waarvan de bestuursorganen deelnemen in de GR. Per regeling moet daarom worden opgenomen op welke wijze (qua proces en qua inhoud) wordt bepaald wat de gevolgen van de uittreding zijn en op welke manier het vermogen van de deelnemers wordt beïnvloed.

9. Achtergrond: Overzichten samenwerkingsverbanden Rivierenland

In deze paragraaf is schematisch weergegeven:

- Een overzicht van de samenwerkingsverbanden in de regio Rivierenland waarvan de GR-en worden getoetst aan de wijziging van de Wgr (paragraaf 8.1).
- Een overzicht van de deelnemers in die samenwerkingsverbanden, zowel binnen als buiten de regio Rivierenland (paragraaf 8.2).
- Een quickscan van de samenwerkingsverbanden qua rechtsvorm, type regeling, bevoegdheden en of ze beleidsarm dan wel beleidsrijk zijn. Deze zijn gebruikt voor het vervolg van de quickscan om inzichtelijk te hebben in hoeverre een (her)beoordeling van de gemeenschappelijk regeling op basis van de nieuw instrumenten in de Wgr nodig is (paragraaf 8.3).

9.1. Overzicht samenwerkingsverbanden op basis van de Wgr in de regio Rivierenland

Samenwerkingsverband	Afkorting	Opgave
Afvalverwerking Rivierenland	AVRI	Afvalverwijdering en -verwerking
Bedrijfsvoeringseenheid Bommelerwaard	BEVB	Uitvoering bedrijfsvoeringstaken
Belastingensamenwerking Rivierenland	BSR	Heffen en invorderen belastingen
Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe	BWB	Bedrijfsvoeringstaken deelnemende gemeenten
Gemeentelijke Gezondheidsdienst Gelderland-Zuid	GGD	Openbare gezondheidszorg
Omgevingsdienst Rivierenland	ODR	Vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht
Regio Rivierenland	RR	Overleg en afstemming meerdere beleidsgebieden
Regionaal Archief Rivierenland	RAR	Zorg, beheer en toezicht archiefbescheiden
Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland	UBR	Aanleg, onderhoud en beheer breedbandnetwerk
Veiligheidsregio Gelderland-Zuid	VRGZ	Brandweezorg, GHOR, Rampenbestrijding en crisisbeheersing, Ambulancezorg, Meldkamerfunctie, Sociale veiligheid
Werkzaam Rivierenland	Werkzaam	Arbeidsparticipatie en uitkeringen levensonderhoud

Overige samenwerkingsverbanden

Samenwerkingsverband	Afkorting	Opgave
----------------------	-----------	--------

Industrieschap Medel	ISM	Ontwikkelen en realiseren van de bedrijventerreinen Medel, bestaande uit Medel 1 en Medel Afronding.
Natuur- en Recreatieschap Lingegebied	NRSL	In stand houden, verbeteren en uitbreiden van openbare recreatief toeristische infrastructuur in het werkgebied, met bescherming van het landschappelijk karakter van het gebied.
Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal	RSNLW	In stand houden, verbeteren en uitbreiden van openbare recreatief toeristische infrastructuur in het werkgebied, met bescherming van het landschappelijk karakter van het gebied.

9.2. Overzicht deelnemers samenwerkingsverbanden op basis van de Wgr

	AVRI	BVEB	BSR	BWB	GGD	ODR	RR	RAR	UBR	VRGZ	Werkzaam
<i>Deelnemers in de regio Rivierenland</i>											
<i>Buren</i>	X				X	X	X	X		X	X
<i>Culemborg</i>	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X
<i>Maasdriel</i>	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X
<i>Neder-Betuwe</i>	X				X	X	X	X	X	X	X
<i>Tiel</i>	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X
<i>West Betuwe</i>	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X
<i>West Maas en Waal</i>	X		X		X	X	X		X	X	X
<i>Zaltbommel</i>	X	X			X	X	X	X	X	X	X

	AVRI	BVEB	BSR	BWB	GGD	ODR	RR	RAR	UBR	VRGZ	Werkzaam
<i>Deelnemers buiten de regio Rivierenland</i>											
<i>AVRI</i>			×								
<i>Berg en Dal</i>					×					×	
<i>Beuningen</i>					×					×	
<i>Druten</i>					×					×	
<i>Heumen</i>					×					×	
<i>IJsselstein</i>			×								
<i>Montfoort</i>			×								
<i>Nijmegen</i>					×					×	
<i>Waterschap Rivierenland</i>			×								
<i>Wijchen</i>					×					×	
<i>Wijk bij Duurstede</i>			×								
<i>Provincie Gelderland</i>						×					

9.3. Quickscan samenwerkingsverbanden op basis van de gewijzigde Wgr

	AVRI	BVEB	BSR	BWB	GGD	ODR	RR	RAR	UBR	VRGZ	Werkzaam
<i>Algemene informatie</i>											
Type samenwerkingsverband*	OL	BVO	OL	BVO	OL	OL	OL	OL	OL	OL	OL
Type-regeling	Gemengde regeling	College-regeling	Gemengde regeling (colleges, bestuur waterschap, GR AVRI)	College-regeling	College-regeling	Gemengde regeling (gemeente/provincie)	College- of gemengde regeling*	College-regeling	College-regeling	College-regeling	College-regeling
Bevoegdheden	Delegatie	Mandaat	Delegatie	Mandaat	Delegatie/Mandaat	Mandaat	Delegatie/	Delegatie	Mandaat	Delegatie/Mandaat	Delegatie
Beleidsarm/beleidsrijk	Beleidsrijk	Beleidsarm	Beleidsarm	Beleidsarm	Beleidsrijk	Beleidsarm	Beleidsrijk	Beleidsrijk	Beleidsarm	Beleidsrijk	Beleidsrijk

Toelichting:

OL Openbaar Lichaam

BVO Bedrijfsvoeringsorganisatie

Mandaat Bevoegdheden worden uitgeoefend namens de deelnemende bestuursorganen

Delegatie Bevoegdheden zijn door de deelnemende bestuursorganen overgedragen

Beleidsarm Bedrijfsvoeringstaken/ondersteunende processen/uitvoeringstaken ter uitvoering van door deelnemers GR vastgesteld beleid

Beleidsrijk Het samenwerkingsverband bepaalt het beleid

* Aanhef van de regeling geeft een collegeregelings weer, de tekst een gemengde regeling

	AVRI	BVEB	BSR	BWB	GGD	ODR	RR	RAR	UBR	VRGZ	Werkzaam
<i>Gewijzigde/nieuwe instrumenten: wettelijk bepaald</i>											
<i>Zienswijze van raden over ontwerpregeling, wijziging regeling, toe- en uittreding en opheffing als raden geen deelnemer zijn aan de GR</i>	✗	🔍	🔍	🔍	🔍	🔍	🔍	🔍	🔍	✗	🔍
<i>Reactie van (dagelijks) bestuur op zienswijze begroting</i>	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗
<i>Aanpassing termijnen in de begrotingscyclus</i>	🔍	🔍	🔍	🔍	🔍	🔍	🔍	🔍	🔍	🔍	🔍
<i>Gezamenlijke enquête naar gevoerde bestuur als raden geen deelnemer zijn</i>	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗
<i>Uitbreiding van de bevoegdheid van de rekenkamer tot bestuur van het samenwerkingsverband</i>	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗
<i>Gewijzigde/nieuwe instrumenten: keuzes</i>											
<i>Zienswijze over specifieke besluiten van het bestuur</i>	🔍🔍🔍	🔍🔍🔍	🔍🔍🔍	🔍🔍🔍	🔍🔍	🔍🔍🔍	🔍🔍	🔍🔍🔍	🔍🔍	🔍🔍	🔍🔍🔍
<i>Participatie van inwoners en belanghebbenden</i>	🔍🔍🔍	🔍🔍🔍	🔍🔍🔍	🔍🔍🔍	🔍🔍🔍	🔍🔍🔍	🔍🔍🔍	🔍🔍🔍	🔍🔍🔍	🔍🔍🔍	🔍🔍🔍
<i>Actieve informatieplicht door bestuur</i>	🔍🔍	🔍🔍	🔍🔍	🔍🔍	🔍🔍	🔍🔍	🔍🔍	🔍🔍	🔍🔍	🔍🔍	🔍🔍
<i>Gemeenschappelijke adviescommissie*</i>	🔍	✗✗	🔍	✗✗	🔍	🔍	🔍	🔍	🔍	🔍	🔍
<i>Evaluatie van de GR</i>	🔍🔍🔍	🔍🔍🔍	🔍🔍🔍	🔍🔍🔍	🔍🔍🔍	🔍🔍🔍	🔍🔍🔍	🔍🔍🔍	🔍🔍🔍	🔍🔍🔍	🔍🔍🔍

<p>Voorwaarden en gevolgen van uittreding, waaronder de gevolgen van de rechtspersoon en voor het vermogen van de gemeenten waarvan bestuursorganen deelnemen.</p>	🔍🔍	🔍🔍	🔍🔍	🔍🔍	🔍🔍	🔍🔍	🔍🔍	🔍🔍	🔍🔍	🔍🔍	🔍🔍
--	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

* nieuw opgenomen in de , is niet noodzakelijk om in de GR op te nemen.

Toelichting

Nieuw artikel: wettelijk verplichte wijziging, die afweging vraagt (zienswijzen bestuursbesluiten, evaluatie, burgerparticipatie, gemeenschappelijke adviescommissie)

Bestaand(e) artikel(en): vraagt vanwege de wijziging om hernieuwde afweging (uittreding, evaluatie, zienswijzen bestuursbesluiten, actieve informatieplicht)

Geregeld in de Wgr of is een kleine wijziging zonder afweging GR (zienswijze ontwerp/ wijziging/ uittreding/toetreding, termijnen begrotingscyclus zijn óf helemaal niet opgenomen óf kunnen worden gewijzigd in de GR)

Wettelijk niet mogelijk te regelen in de GR

Geregeld in de Wgr en hoeft niet geregeld te worden in de GR

10. Programmteam PROOF Adviseurs regionaal proces

Florian H. K. Theissen	Programmaleider	0618683499	florian@proofadviseurs.nl
Lianneke den Toom	Programmasecretaris	0657449172	lianneke@proofadviseurs.nl
Maarten Waleboer	Expert Wgr	0619012730	maarten2@proofadviseurs.nl
Jan Willem Botter	Expert Wgr	0682270712	janwillem@proofadviseurs.nl